

Nr 410

Av herr Lindblom m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 75 föreslås förlängning av lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete till och med den 30 juni 1956. Som huvudskäl härför anföres att byggnadsregleringen spelar en viktig roll i investeringsbegränsande syfte och därför, vid sidan av finans- och kreditpolitiska åtgärder, skulle vara nödvändig som ett led i en återhållsam ekonomisk politik.

Utvecklingen under efterkrigsåren ger emellertid belägg för att en politik, som i övervägande grad arbetat med detaljregleringar och statligt tvångssparande genom budgetöverskott men endast dröjande och utan målmedvetenhet använt penning- och kreditpolitiska medel, icke lyckats upprätthålla balans i samhällsekonomin och bevara penningvärdet. En betydelsefull anledning härtill är givetvis att den förda politiken ej stimulerat enskild sparvilja och även på annat sätt i många fall verkat dämpande på takten i tillväxten av de produktiva resurserna.

För vår del har vi hävdats, att en kombination av en sparstimulerande skattepolitik med en effektiv penning- och kreditpolitik har stora utsikter att leda till framgång. En politik av detta slag skulle också, genom den mera positiva stimulans till sparande och effektivitetsfrämjande åtgärder den innebär, göra det möjligt att uppnå ekonomisk jämvikt på en högre investeringsnivå och alltså med en bättre behovstäckning på eftersatta områden än de av regeringen använda metoderna kan tillåta.

Med den av oss förordade politiken kan byggnadsregleringens tillståndstvång avvecklas. Som ett skäl att bibehålla densamma hänvisas i Kungl. Maj:ts förslag särskilt till industriens och handelns stegrade byggnadsanspråk. De redovisade investeringsplanerna för dessa områden torde emellertid inte mer än till en del komma att förverkligas under den närmaste perioden. De har vidare uppgjorts innan investeringsavgiften genomdrevs. Slutligen är den framträdande ökningen för dessa områden knappast större än att den ligger inom den felmarginal, som varje försök till bedömning av kapaciteten hos de totala resurserna för byggnads- och anläggningsverksamhet alltid måste innehålla. För de byggnadsarbeten, vilkas omfattning

bestämts i statens budget, behövs uppenbarligen ingen särskild detaljreglering. Vad slutligen den kommunala sektorns byggnadsinvesteringar angår är det tydligt, att den av oss förordade politiken skapar större förutsättningar än regeringens att frigöra även dessa från byggnadsregleringen.

De i byggnadsregleringen ingående igångsättningsmedgivandena kan ha en viss betydelse som säsongutjämnande faktor, men deras verkan härvidlag bör numera icke överskattas. Den tekniska utvecklingen har gjort det möjligt och även ekonomiskt lönsamt att bedriva en kontinuerlig byggnadsverksamhet i mycket större omfattning än tidigare. Dessutom torde det vara möjligt att i viss mån anpassa den offentliga byggnadsverksamheten så, att den utgör en utjämnande faktor. Det allmänna kan även, som vi i annat sammanhang påvisat, utforma finansieringsvillkoren för bostadsbyggandet i säsongutjämnande syfte. Också parterna på arbetsmarknaden kan genom frivilliga överenskommelser sträva i samma riktning. Omständigheter och åtgärder av detta slag kan säkerligen åstadkomma en så effektiv säsongutjämnning som är möjlig. Då en sådan anpassning till nya metoder likväl kan kräva någon tid, vill vi icke motsätta oss att igångsättningsmedgivanden bibehålles under en övergångsperiod. Detta bör emellertid meddelas av lokala arbetsmarknadsmyndigheter utslutande i säsongutjämnande syfte och inte dirigeras centralt.

I propositionen omnämnes vissa åtgärder som vidtagits för att stimulera tillströmningen av arbetskraft till områden där särskild brist råder. Vi anser att ansträngningarna i detta avseende bör intensifieras.

Med hänvisning till ovanstående får vi föreslå,

att riksdagen beslutar att byggnadsregleringens tillståndsvång skall avvecklas från och med den 1 oktober 1955 och åtgärder i säsongutjämnande syfte av i motionen angiven art i samband därmed vidtagas.

Stockholm den 1 mars 1955

E. A. Lindblom

John Bergvall

Gust. Sundelin

Sven Em. Ohlson
